

Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ

Σχολή Διοίκησης Οικονομίας

**Τμήμα Λογιστικής και
Χρηματοοικονομικής**

Πτυχιακή εργασία

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ Η
ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Ιωάννης Παπακόστας 15045

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Δεδούλη Αικατερίνη

Αθήνα 2016

Ευχαριστίες

Η εργασία αυτή πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των υποχρεώσεων μου ως προπτυχιακός φοιτητής στο τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής στο Α.Ε.Ι Πειραιά Τ.Τ. Από την θέση αυτή και ολοκληρώνοντας την πτυχιακή μου εργασία έχω την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά όσους με βοήθησαν να ολοκληρώσω την εργασία μου και κυρίως τους φίλους μου και την οικογένεια μου για τις συμβουλές τους σε αρκετά ζητήματα.

Περιεχόμενο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ(ΟΝΕ)	4
1.1. Ποιά είναι η ΟΝΕ;.....	4
1.2. Ιστορία της ΟΝΕ	4
1.3. Λόγοι δημιουργίας της ΟΝΕ	12
1.4. Στόχοι της ΟΝΕ.....	14
1.5. Κριτήρια σύγκλισης για την ΟΝΕ.....	14
1.6. Αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων με το νόμισμα του ευρώ.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	16
2.1. Τα θεσμικά όργανα της ΟΝΕ	16
2.2. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	19
2.3. Εθνικές κεντρικές τράπεζες.....	20
2.3.1. Συνέπειες σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών.....	21
2.3.2. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες στο θεσμικό σύστημα της ΕΕ.....	21
2.3.3. Οικονομικός και δικαστικός έλεγχος της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	23
3.1. Οικονομική πολιτική	23
3.1.1. Η έννοια του Ανταγωνισμού	24
3.2. Νομισματική πολιτική.....	24
3.3. Αρχές της ΟΝΕ.....	25
3.4. Εξωτερική δράση.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	27
4.1. Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ	27
4.2. Η Πορεία της Ελλάδας στην ΟΝΕ	27
4.3. Η Ελληνική κρίση μέσα στα πλαίσια της ΟΝΕ.....	30
4.4. Αποφάσεις για το μέλλον της Ελλάδας.....	32
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	35

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της εργασίας αυτής προσπαθούμε να δούμε την εξέλιξη της οικονομικής νομισματικής ένωσης στο πέρασμα του χρόνου, καθώς και την σχέση της Ελλάδας με την ΟΝΕ ως κράτος μέλος. Η προσπάθεια για την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκινάει μετά από τον β' παγκόσμιο πόλεμο και περνάει από πολλά στάδια ώστε να φτάσει στην σημερινή ονομασία της Ε.Ε. το 1993, ενώ η δημιουργία της ΟΝΕ ολοκληρώθηκε μετά από πολλά χρόνια το 1999.

Στην αρχή της εργασίας και πιο συγκεκριμένα στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την δημιουργία και την ιστορική εξέλιξη της ΟΝΕ. Επίσης αναφέρονται οι στόχοι αλλά και τα κριτήρια σύγκλισης. Στην συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται λόγος για τα θεσμικά όργανα της ΟΝΕ, το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο αλλά και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας στοχευμένα παρουσιάζεται η οικονομική και νομισματική πολιτική που χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη, οι αρχές της ΟΝΕ αλλά και η εξωτερική δράση της προς όλον τον κόσμο. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο πραγματεύεται η σχέση της Ελλάδας με την ΟΝΕ. Πιο συγκεκριμένα γίνεται μια αναφορά για την ιστορική αναδρομή της χώρας στην Ευρώπη και την κατάληξη της στην ΟΝΕ, την κρίση της χώρας μέσα στα πλαίσια της ΟΝΕ καθώς και τις αποφάσεις που θα πρέπει να ληφθούν για το μέλλον της χώρας μέσα η έξω από την ΟΝΕ. Στο τέλος υπάρχει ο επίλογος της εργασίας με συμπεράσματα και αναφορές από το κυρίως θέμα, όπου γίνεται και μια προσπάθεια αξιολόγησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΟΝΕ)

1.1. Ποιά είναι η ΟΝΕ;

Η οικονομική και νομισματική ένωση αποτελεί ένα ολοκληρωμένο στάδιο συνεργασίας των χωρών που την απαρτίζουν. Σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη της ένωσης είναι η παραδοχή από τα κράτη μέλη που την απαρτίζουν μιας κοινής νομισματικής πολιτικής. Ακόμα, απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέλιξη της Ένωσης είναι η πολιτική που ασκούν οι χώρες που την αποτελούν πάνω στο οικονομικό κομμάτι. Θα πρέπει οι οικονομίες τους να είναι συντονισμένες για την ομαλή πορεία τους μέσα σε μια Ένωση κρατών. Τέλος, θα πρέπει να τονίσουμε ότι η ΟΝΕ θα πρέπει να στηρίζεται σε μια αγορά προϊόντων και υπηρεσιών σε συνεργασία με τις υπόλοιπες χώρες για να μην δημιουργούνται προβλήματα. Όλα αυτά είναι απαραίτητα για την κοινή πορεία και την συνοχή των κρατών μελών στην Ένωση.¹

1.2. Ιστορία της ΟΝΕ

Από τους πρώτους που ανέφεραν την άποψη τους για Ένωση κρατών ήταν ο Βικτόρ Ουγκώ το 1849 όπου κάνει αναφορά στα κείμενα του για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης.

Όμως η ιδέα της ενωμένης Ευρώπης άρχισε να προβάλλεται κυρίως μετά τον τερματισμό του β' παγκοσμίου πολέμου. Ποιο συγκεκριμένα ο Άγγλος πρωθυπουργός Churchill σε μία ομιλία του το 1946 πρότεινε αυτήν την ιδέα λέγοντας ότι το πρώτο βήμα θα ήταν η δημιουργία καλών σχέσεων μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας.²

1. Ιστότοπος: http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10

2. Βλ. Δρ. ΣΩΚ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ. ΔΗΜ. ΝΑΝΟΥΣΗ. Ευρωπαϊκή Ένωση μια νέα πραγματικότητα. Σελ 4
Ιστότοπος: <http://www.lib.teipat.gr/JeanMon/Papers/ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ%20ΕΝΩΣΗ.pdf>
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

Το 1948 δημιουργήθηκε ο ΕΟΟΣ (ΟΕCE) ο οποίος αποτελεί έναν οργανισμό Ευρωπαϊκής Οργανώσεως Οικονομικής Συνεργασίας. Ουσιαστικά ήταν το πρώτο δείγμα που έδειχνε τις προθέσεις για την συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών. Η συγκεκριμένη ιδρυτική σύμβαση υπεγράφη στο Παρίσι.

Ο οργανισμός που αναφέραμε παραπάνω το 1960 μετασηματίσθηκε σε οργανισμό οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης η αλλιώς ΟΟΣΑ (OCDE).

Επίσης το 1948 στην Χάγη έγινε μετά από συλλογική απόφαση το συνέδριο της Ευρώπης. Εκεί θα ακουστεί και θα συζητηθεί από πολλές χώρες η ενοποίηση κρατών για την δημιουργία της Ευρώπης. Έτσι αποφασίζετε μετά από διαπραγματεύσεις κάποιων ευρωπαϊκών κρατών όπως της Γαλλίας, της Αγγλίας, του Βελγίου και της Ολλανδίας η διεξαγωγή μιας συνέλευσης όπου θα έπαιρναν μέρος επιλεγμένοι αντιπρόσωποι από τα εθνικά κοινοβούλια.

Το 1949 υπογράφεται στο Λονδίνο το καταστατικό του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έδρα του ορίζεται το Στρασβούργο και όργανα του η Συνέλευση των αντιπροσώπων. Το συμβούλιο της Ευρώπης ήταν πολύ σημαντικό για την ένωση των κρατών αλλά και για να διαφυλαχθούν οι αρχές και τα ιδανικά της. Τα κράτη μέλη που συμμετείχαν έφτασαν τα 39, ενώ μεγάλο βήμα ήταν η υπογραφή της σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που υπεγράφη στην Ρώμη το 1950.³

Ωστόσο, τον Μάιο του 1950 έχουμε την διακήρυξη του Γάλλου υπουργού εξωτερικών R.Schuman στο Παρίσι για την αναγκαιότητα μιας οικονομικής ενοποίησης της Ευρώπης. Ήταν ένα μεγάλο βήμα για την πρόοδο και την ανάπτυξη της Ένωσης.

3. Βλ. Δρ.ΣΩΚ.ΚΑΠΛΑΝΗΣ.ΔΗΜ.ΝΑΝΟΥΣΗ.Ευρωπαϊκή Ένωση μια νέα πραγματικότητα. Σελ 4
Ιστότοπος: <http://www.lib.teipat.gr/JeanMon/Papers/ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ%20ΕΝΩΣΗ.pdf>
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

Στις 18 Απριλίου 1951 υπογράφηκε στο Παρίσι η συνθήκη για τη ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ). Οι χώρες που υπέγραψαν την συνθήκη αυτή ήταν η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία. Η εφαρμογή της συνθήκης ξεκίνησε 25 Ιουλίου του 1952. Η Αγγλία αντέδρασε και δημιούργησε μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Οι χώρες με τις οποίες είχε επαφή και στο τέλος συνεργάστηκε, ήταν η Δανία, η Νορβηγία, η Ισλανδία, η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Ελβετία.

Η Ευρώπη αποφάσισε για την ομαλή της πορεία να δημιουργήσει μια κοινή αγορά για όλα τα προϊόντα. Έτσι στην Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 υπογράφηκαν μεταξύ των έξι χωρών η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και η συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ). Αντίστοιχα η Αγγλία δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) μαζί με την Αυστρία, τη Νορβηγία, την Σουηδία, τη Δανία, την Πορτογαλία, την Ισλανδία, την Ελβετία και την Φιλανδία.⁴

Τον Αύγουστο του 1961 η Αγγλία μαζί με την Δανία υπέβαλλαν την υποψηφιότητά τους για να γίνουν μέλη της ΕΟΚ αφού συνειδητοποίησαν ότι δεν είχαν πλέον κυρίαρχο ρόλο ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών. Όμως ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Ντε Γκωλ αρνήθηκε. Το 1973 μετά από πολλές συζητήσεις και διαπραγματεύσεις η Αγγλία, η Δανία και η Ιρλανδία καταφέρνουν και γίνονται επίσημα μέλη της ΕΟΚ καθώς ο Ντε Γκωλ είχε παραιτηθεί και υπήρχε πιο πρόσφορο έδαφος.

Ο βασικός στόχος της ΕΟΚ ήταν η αρμονική ανάπτυξη της οικονομίας των κρατών μελών καθώς και η επίτευξη της σταθερότητας. Ακόμα εκτιμούσαν και πίστευαν ότι θα δημιουργήσουν ένα καλύτερο βιοτικό επίπεδο για όλα τα μέλη της

4. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ ΑΡΓΥΡΩ(2005) «Οι θεσμικές μεταβολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης» σελ 4

Ένωσης. Τέλος στόχευαν στην ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ των μελών ώστε να υπάρχει μια κοινή πορεία με καλή συνεργασία, όπου θα έφερνε αποτελέσματα.

Για την επίτευξη των στόχων της ΕΟΚ θα έπρεπε να εφαρμοστούν κάποιες πολιτικές ρυθμίσεις όπως:

- Η παραδοχή κοινών πολιτικών στους τομείς της γεωργίας και των μεταφορών
- Την εξασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού
- Κατάργηση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών
- Την δημιουργία ενός εξωτερικού δασμολογίου που θα χρησιμοποιείται από όλα τα μέλη της ΟΝΕ και την δημιουργία μιας κοινής εμπορικής πολιτικής
- Την εξάλειψη των εμποδίων στην μετακίνηση των εργαζομένων μεταξύ των μελών της κοινότητας, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα εργασίας σε κάθε χώρα της επιλογής τους.

Τα όργανα της ΕΟΚ ήταν :

- Το Συμβούλιο υπουργών
- Η Επιτροπή
- Η Συνέλευση
- Το Ευρωπαϊκό δικαστήριο

Το 1965 συγχωνεύθηκαν ΕΚΑΧ, ΕΟΚ και ΕΚΑΕ σε μια μόνη Ευρωπαϊκή κοινότητα.⁵

Οι αρχηγοί κρατών εντόπισαν έναν νέο στόχο Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης την Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου Pierre Werner προέβλεπε την επίτευξη πλήρους οικονομικής και νομισματικής ένωσης βάσει ενός σχεδίου που περιελάμβανε κάποια βασικά στάδια.

5. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ ΑΡΓΥΡΩ(2005) «Οι θεσμικές μεταβολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης» σελ 5

Στόχος ήταν η ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων, η δυνατότητα μετατροπής των νομισμάτων των κρατών μελών και η εφαρμογή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η κατάρρευση του συστήματος του Μπρέτον Γουντς και οι αποφάσεις των ΗΠΑ έφερε σε αστάθεια τις ισοτιμίες των ευρωπαϊκών νομισμάτων με αποτέλεσμα να σταματήσει για ένα διάστημα η εξέλιξη της ΟΝΕ.⁶

Το 1978 στην σύνοδο κορυφής στις Βρυξέλλες έγιναν νέες προσπάθειες για την δημιουργία ενός τρόπου που θα έφερνε την νομισματική σταθερότητα στις τάξεις της Ένωσης. Έτσι δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ) βάσει της ανάγκης για σταθερότητα στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Τα νομίσματα όλων των κρατών μελών συμμετείχαν στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ). Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες βασίστηκαν σε κεντρικές ισοτιμίες έναντι της ευρωπαϊκής νομισματικής μονάδας (ΕCΥ).

Αποφασίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο η άμεση εκλογή των Ευρωβουλευτών από τους λαούς των κρατών μελών η οποία υλοποιήθηκε το 1979. Έτσι κάθε χώρα είχε την δυνατότητα μέσω της αντιπροσώπευσης να εκφράσει τις απόψεις της για την σταθερή και ανοδική πορεία της Ένωσης.

Μόλις η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ισπανία έγιναν δημοκρατικές χώρες υπέβαλλαν αίτημα για να ενταχθούν στην ΕΟΚ. Η Ελλάδα εντάχθηκε στις 1 Ιανουαρίου 1981, ενώ η Πορτογαλία και η Ισπανία εντάχθηκαν στις 1 Ιανουαρίου 1986.

Η Ευρώπη των έξι γίνεται Ευρώπη των δώδεκα μελών χωρών.

Το 1989 η επιτροπή πρότεινε κάποια συγκεκριμένα μέτρα για τη δημιουργία της ΟΝΕ σε τρία στάδια. Τόνισε ότι υπάρχει ανάγκη για καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Επίσης ανέφεραν την ανάγκη δημιουργίας ενός όργανου που θα ήταν

6. Βλ. Δρ.ΣΩΚ.ΚΑΠΛΑΝΗΣ.ΔΗΜ.ΝΑΝΟΥΣΗ.Ευρωπαϊκή Ένωση μια νέα πραγματικότητα σελ 5
Ιστότοπος: <http://www.lib.teipat.gr/JeanMon/Papers/ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ%20ΕΝΩΣΗ.pdf>
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

αρμόδιο για τη νομισματική πολιτική της Ένωσης. Αυτό τον ρόλο θα τον αναλάμβανε και θα τον διαχειριζόταν με κοινή απόφαση η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ).

Στο Μάαστριχτ στις 31 Δεκεμβρίου 1991 υπογράφεται μια νέα συνθήκη για την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε). Ουσιαστικά πρόκειται για μετατροπή της ΕΟΚ σε ΕΕ.

Η συνθήκη αυτή προβλέπει την ανάπτυξη της ΟΝΕ σε τρία στάδια⁷:

Πρώτο στάδιο: Κατά την διάρκεια του πρώτου σταδίου τα κράτη μέλη είχαν ως οδηγία και επιλογή την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων τους καθώς και των πληρωμών. Ακόμα θέσπισαν μέτρα ειδικά για την χρηματοδότηση των δημοσίων ελλειμμάτων των μελών που είχαν ανάγκη ώστε να αποφευχθούν τα χειρότερα και να συνεχιστεί η ομαλή πορεία της Ένωση. Επίσης αποφάσισαν μετά από πολλές συζητήσεις την πρόσβαση του δημοσίου και των οργανισμών στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τέλος την περίοδο αυτή τα κράτη μέλη δημιουργούσαν προγράμματα μακράς διάρκειας με στόχο την σταθερότητα του επιπέδου των τιμών και την οριστική εξυγίανση της δημόσιας οικονομίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο από την πλευρά του αξιολογούσε την πρόοδο των προγραμμάτων που αναφέραμε παραπάνω στον τομέα της νομισματικής και οικονομικής σύγκλισης. Στο πρώτο στάδιο καθώς και στο δεύτερο τα κράτη μέλη είχαν ως υποχρέωση να αντιμετωπίζουν τη συναλλαγματική τους πολιτική λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την λογιστική μονάδα ECU (European Currency Unit). Το ECU η αλλιώς Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα ήταν ένα καλάθι νομισμάτων που αποτελούνταν από σταθερά ποσοστά 10 ευρωπαϊκών νομισμάτων. Το ECU δεν ήταν ένα πραγματικό νόμισμα αλλά μία τεχνητή νομισματική μονάδα, ένας δείκτης. Ουσιαστικά αποτέλεσε από το 1979 μέχρι το 1998 την λογιστική

7. Ιστότοπος: http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10

μονάδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και αργότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ ήταν ο προπομπός του Ευρώ.⁸

Δεύτερο στάδιο: Τα κράτη μέλη προσπαθούσαν να αποφεύγουν τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα ώστε να υιοθετήσουν το ευρώ. Στόχος η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών καθώς και την σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών. Στην διαδικασία αυτή βοήθησε αρκετά η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ). (1994-1998)

Τρίτο στάδιο: Το ευρώ αποτέλεσε το ενιαίο νόμισμα της ΕΕ. Επίσης καθιερώθηκε ενιαία νομισματική πολιτική με την βοήθεια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) που περιλαμβάνει τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και την ΕΚΤ. (1999-σήμερα)⁹

Στις 1 Ιανουαρίου του 1995 εντάζεται η Αυστρία, η Φιλανδία και η Σουηδία.

Μόλις έγινε η πτώση της Σοβιετικής Ένωσης πολλές χώρες της ΕΕ ζητούν την ένταξη των χωρών αυτών στην ΕΕ για πολιτικά και οικονομικά κριτήρια που είχαν ως στόχο την εξέλιξη της Ένωσης.

Στις 1 Ιανουαρίου 2002 γίνεται εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος.

Την 1η Μαΐου του 2004 εντάσσονται στην ΕΕ η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Τσεχία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Κύπρος και η Μάλτα.

Το 2007 εισχώρησε η Ρουμανία και η Βουλγαρία.

Το 2013 η Κροατία εντάχθηκε και αυτή στην ΕΕ.

8. Χρήστος Γκόρτσος(2014) «Εισαγωγή στο δίκαιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ)» σελ 58

9. Ιστότοπος:http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10

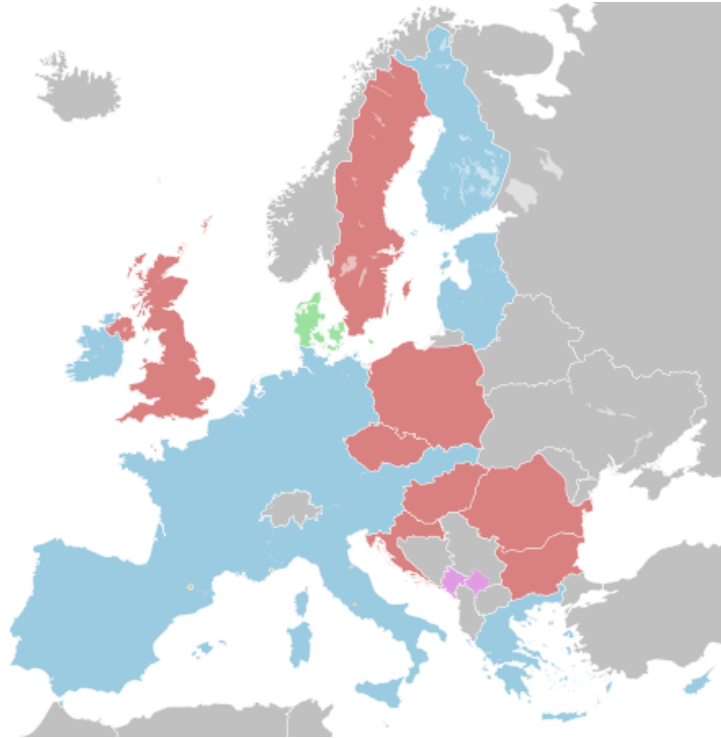
Σήμερα έχουμε 19 από τα 28 κράτη μέλη που έχουν προχωρήσει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ.

Άρα αυτή την στιγμή τα κράτη μέλη στην ΕΕ είναι: Αυστρία (1995), Βέλγιο (1958), Βουλγαρία (2007), Γαλλία (1958), Γερμανία (1958), Δανία (1973), Ελλάδα (1981), Εσθονία (2004), Ηνωμένο Βασίλειο (1973), Ιρλανδία (1973), Ισπανία (1986), Ιταλία (1958), Ολλανδία (1958), Κροατία (2013), Κύπρος (2004), Λεττονία (2004), Λιθουανία (2004), Λουξεμβούργο (1958), Μάλτα (2004), Ουγγαρία (2004), Πολωνία (2004), Πορτογαλία (1986), Ρουμανία (2007), Σλοβακία (2004), Σλοβενία (2004), Σουηδία (1995), Τσεχική Δημοκρατία (2004), Φινλανδία (1995).

Τα 19 κράτη μέλη που χρησιμοποιούν το ευρώ απο τα 28 είναι: Αυστρία (1999), Βέλγιο (1999), Γαλλία (1999), Γερμανία (1999), Ελλάδα (2001), Εσθονία (2011), Ιρλανδία (1999), Ισπανία (1999), Ιταλία (1999), Κύπρος (2008), Λετονία (2014), Λιθουανία (2015), Λουξεμβούργο (1999), Μάλτα (2008), Ολλανδία (1999), Πορτογαλία (1999), Σλοβακία (2009), Σλοβενία (2007), Φινλανδία (1999).

Υπάρχουν όμως κάποια κράτη που έχουν συνάψει συμφωνία με την ΕΕ για να χρησιμοποιούν το ευρώ. Αυτά είναι τα εξής: Ανδόρρα (1999), Κόσοβο (1999), Μαυροβούνιο (1999), Μονακό (1999), Άγιος Μαρίνος (1999) και το Βατικανό (2002).¹⁰

10.Ιστότοπος:http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_4.1.1.htm

Εικόνα 1: Χάρτης κρατών μελών στην Ε.Ε ανάλογα με την νομισματική τους πολιτική. Με μπλε χρώμα εμφανίζονται οι χώρες που χρησιμοποιούν σαν νόμισμα το ευρώ, με κόκκινο οι χώρες που αποτελούν μέλη της Ε.Ε αλλά δεν χρησιμοποιούν σαν νόμισμα το ευρώ, με μωβ οι χώρες που έχουν συνάψει συμφωνία με την Ευρώπη για να χρησιμοποιούν το ευρώ.

1.3. Λόγοι δημιουργίας της ΟΝΕ

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν να δημιουργήσουν την ένωση με κοινό νόμισμα και να αφήσουν πίσω τους τον ΕΝΣ.

Πρίν το στάδιο της κοινής αγοράς τα κράτη μέλη λειτουργούσαν αυτόνομα στην οικονομική πολιτική που ακολουθούσαν και που πίστευαν ότι είναι η ιδανική για την πορεία τους. Είχαν την δυνατότητα επίσης να μεταβάλουν τις συναλλαγματικές τιμές ώστε να είναι πιο ανταγωνιστικά στα νέα δεδομένα που διαδραματίζονταν από την μια στιγμή στην άλλη. Όμως ο τρόπος αυτός δημιουργούσε αρκετά προβλήματα στην ένωση κρατών και τα αποτελέσματα που προέκυπταν δεν ήταν ιδανικά.¹¹

Η υπερτίμηση του νομίσματος που μπορεί να προκύψει σε μια κοινή αγορά περιορίζει τις εξαγωγές και διευκολύνει τις εισαγωγές. Ενώ η υποτίμηση του νομίσματος βοηθάει τις

11.Ιστότοπος:http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10

επιχειρήσεις στο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ακόμα με την υποτίμηση του νομίσματος αναγκάζονται να επιβάλλουν τελωνειακούς δασμούς σε όλα τα εισαγόμενα προϊόντα και να χρηματοδοτήσουν τα εξαγόμενα αγαθά.

Σε νομισματικό επίπεδο μια ενιαία αγορά που δεν έχει ενιαίο νόμισμα θα παρουσιάσει αρκετά προβλήματα και τα αποτελέσματα της δεν θα είναι ανοδικά. Με τις μεταβολές των τιμών στα νομίσματα των κρατών μελών δημιουργείται κίνδυνος μεταξύ των εταίρων στις πωλήσεις επί πιστώσει. Υπάρχει όμως και ο κίνδυνος στις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών που επηρεάζει τόσο τον πλούτο και την αγοραστική δύναμη των πολιτών καθώς και τις συμβάσεις μεταξύ των επιχειρήσεων στα μέλη κράτη.

Οι νομισματικές μεταβολές που προκύπτουν μπορούν να προκαλέσουν στους επενδυτές μεγάλη ζημιά με αποτέλεσμα να διστάζουν να επενδύσουν σε μια κοινή αγορά χωρίς κοινό νόμισμα. Ο λόγος είναι ότι οι επενδυτές χρηματοδοτούν τις επενδύσεις τους στο εξωτερικό με κεφάλαια από την χώρα τους, οπότε με τις διακυμάνσεις των τιμών υπάρχει κίνδυνος αφαίρεσης ενός μέρους του κεφαλαίου ή των κερδών. Ακόμα βλάπτουν και αυτούς που αξιοποιούν τις πηγές χρηματοδότησης της χώρας προορισμού με αποτέλεσμα την δημιουργία μεγαλύτερου κόστους επένδυσης.

Αν το δούμε από την οικονομική πλευρά, για να πετύχει τους στόχους που έχει οριοθετήσει κάθε κράτος μέλος εξαρτάται από την οικονομική πολιτική και τις οικονομικές συνθήκες των άλλων μελών κρατών της κοινής αγοράς. Τα κράτη μέλη μιας κοινής αγοράς επειδή έχουν χάσει την αυτοδυναμία της εθνικής πολιτικής, λόγω της αυξανόμενης διεξόδου τους στην αγορά, θα πρέπει να περάσουν στο επόμενο στάδιο της πολυεθνικής

ολοκλήρωσης που είναι εκείνο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.¹²

Για τους λόγους που αναφέραμε παραπάνω αποφασίστηκε να υπάρχουν ίσοι όροι ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, να καθορίσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και να αποδεχτούν τα κράτη μέλη ένα ενιαίο νόμισμα.

Έτσι το 1999 στο Μάαστριχτ ολοκληρώθηκε η δημιουργία της ΟΝΕ.

1.4. Στόχοι της ΟΝΕ

Ο στόχος για τον οποίο δημιουργήθηκε η οικονομική νομισματική ένωση ήταν να αντικαθιστούν τα εθνικά νομίσματα με ένα κοινό νόμισμα. Τον οικονομικό έλεγχο θα τον είχε μια κεντρική τράπεζα μετά από συμφωνία όλων των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι βασικοί στόχοι είναι η σταθερότητα των τιμών, ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών των μελών και την διασφάλιση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς.¹³

1.5. Κριτήρια σύγκλισης για την ΟΝΕ

Μια χώρα για να μπορεί να συμμετέχει στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ θα πρέπει να πληρεί τα κριτήρια σύγκλισης που ορίστηκαν από την συνθήκη του Μάαστριχτ. Τα κριτήρια αυτά στοχεύουν στην ισορροπημένη ανάπτυξη των κρατών μελών καθώς και στην δημιουργία ισχυρών οικονομιών. Πιο συγκεκριμένα τα κριτήρια σύγκλισης αποτελούνται από την σταθερότητα των τιμών, την δημοσιονομική κατάσταση, την συναλλαγματική ισοτιμία και τα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Για την σταθερότητα των τιμών η συνθήκη ορίζει ότι ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να ξεπερνά με ποσοστό μεγαλύτερο του 1,5% εκείνο που έχουν τα τρία κράτη

12.Ιστότοπος:http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10

13.Ιστότοπος:http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_4.1.1.htm

μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις για το έτος που προηγείται από αυτό που εξετάζεται. Η συνθήκη για την δημοσιονομική κατάσταση ορίζει ότι ο λόγος μεταξύ του ετήσιου δημοσιονομικού ελλείμματος και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος δεν πρέπει να ξεπερνά το 3% στο τέλος του προηγούμενου οικονομικού έτους. Και ο λόγος μεταξύ του ακαθάριστου δημόσιου χρέους και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60% στο τέλος του προηγούμενου οικονομικού έτους. Για την συναλλαγματική ισοτιμία το κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να συμμετέχει στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) κατά τα δύο έτη που προηγούνται της εξέτασης της κατάστασής του, χωρίς το νόμισμά του να έχει υποτιμηθεί. Τέλος για τα μακροπρόθεσμα επιτόκια η συνθήκη προβλέπει ότι τα ονομαστικά μακροπρόθεσμα επιτόκια δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν με μεγαλύτερο ποσοστό του 2% εκείνα των τριών κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις στην σταθερότητα των τιμών.¹⁴

1.6. Αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων με το νόμισμα του ευρώ

Η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων και του ECU των μελών κρατών με το νόμισμα του ευρώ έγινε για τις έντεκα πρώτες χώρες την 1^η Ιανουαρίου 1999, με τις τιμές μετατροπής που καθόρισε το Συμβούλιο την 31^η Δεκεμβρίου 1998. Το ευρώ αποτελεί την λογιστική μονάδα της ΕΚΤ και των κεντρικών τραπεζών. Η μετάβαση και η αντικατάσταση από την λογιστική μονάδα ECU σε λογιστική μονάδα του ευρώ έγινε αυτόματα με αναλογία ένα προς ένα.

Στην Ελλάδα η κυκλοφορία του νομίσματος του Ευρώ έγινε την 1^η Ιανουαρίου του 2001.¹⁵

14. Ιστότοπος: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=URISERV%3A125014>

15. Χρήστος Γκόρτσος(2014) «Εισαγωγή στο δίκαιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ONE)» σελ 101

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

2.1. Τα θεσμικά όργανα της ΟΝΕ

Τα θεσμικά όργανα της ΟΝΕ έχουν την ευθύνη για τις αποφάσεις που θα παρθούν όσον αναφορά τον καθορισμό της νομισματικής πολιτικής, την έκδοση του ευρώ και την σταθερότητα των τιμών στην ευρωπαϊκή ένωση.

Τα θεσμικά όργανα που θα μελετήσουμε δημιουργήθηκαν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ το 1999 και λειτουργούν μέχρι σήμερα. Όμως πριν φτάσουμε στην ανάλυση των συγκεκριμένων οργάνων θα πρέπει να αναφέρουμε ποια όργανα υπήρχαν προηγουμένως. Κατά την πρώτη φάση της ΟΝΕ δηλαδή το 1990-1993 δεν υπήρξε κανένα νομισματικό όργανο. Με την έναρξη της δεύτερης φάσης της ΟΝΕ την περίοδο του 1994-1998 δημιουργήθηκαν δύο όργανα, το ένα ήταν το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) και το άλλο η Νομισματική πολιτική.¹⁶

Το ΕΝΙ αντικατέστησε τον ρόλο της επιτροπής των διοικητών των κεντρικών τραπεζών και του ευρωπαϊκού ταμείου νομισματικής συνεργασίας (ΕΤΝΣ). Ο ουσιαστικός σκοπός του ΕΝΙ ήταν εξασφαλίσει την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών και να συντονίσει την νομισματική πολιτική των κρατών μελών με κύριο στόχο την επίτευξη της σταθερότητας των τιμών. Ακόμα ανέλαβε το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Νομισματικής Συνεργασίας. Μέλη του ΕΝΙ ήταν οι κεντρικές τράπεζες όλων των κρατών μελών καθώς και της τράπεζας της Αγγλίας. Αποτελούνταν από 16

16.Ιστότοπος:http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.1.1.htm
|

μέλη ανάμεσα τους τον πρόεδρο ο οποίος διοριζόταν από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών.¹⁷

Η Νομισματική Επιτροπή αποτελείούταν από άτομα τα οποία αποφάσιζαν και διόριζαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Η νομισματική επιτροπή είχε ουσιαστικά συμβουλευτικό ρόλο για τον συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών στην λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Πάμε τώρα στα όργανα του τρίτου σταδίου που μας ενδιαφέρουν γιατί λειτουργούν μέχρι σήμερα. Το πρώτο όργανο που θα ασχοληθούμε είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) που ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου 1998. Η Συνθήκη της Λισαβόνας καθιέρωσε την ΕΚΤ ως θεσμικό όργανο της ευρωπαϊκής ένωσης. Καθιέρωσαν επίσης σαν έδρα της την Φρανκφούρτη. Η ΕΚΤ διευθύνεται από το συμβούλιο της και την εκτελεστική επιτροπή. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποτελείται από τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών που έχουν σαν νόμισμα το ευρώ. Λαμβάνει αποφάσεις για στόχους της νομισματικής πολιτικής. Επίσης παίρνει αποφάσεις που είναι απαραίτητες για να εκπληρωθούν τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο ΕΣΚΤ. Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από πρόεδρο, αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη τα οποία διορίζονται από τα κράτη της ευρωζώνης για οκταετή μη ανανεώσιμη περίοδο. Επίσης προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου και κανονίζει τις τρέχουσες εργασίες της ΕΚΤ. Ακόμα δίνει τις απαραίτητες γι' αυτό εντολές στις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ρόλος της ΕΚΤ είναι να συγκεντρώνει στατιστικά στοιχεία, να συντονίζει τη νομισματική πολιτική των κρατών μελών που δεν

17. Χρήστος Γκόρτσος(2014) «Εισαγωγή στο δίκαιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ)» σελ 62.

έχουν σαν νόμισμα το ευρώ και να παρακολουθεί τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η ΕΚΤ έχει αποκλειστική ευθύνη για να εγκρίνει την ποσότητα της κοπής νομισμάτων που έχουν δικαίωμα τα κράτη μέλη. Επίσης η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έχουν την δυνατότητα να εκδώσουν τραπεζογραμμάτια στην ευρωζώνη, μόνο όμως η ΕΚΤ έχει το δικαίωμα να εγκρίνει την έκδοσή τους. Η ΕΚΤ ενεργεί για να ενσωματωθούν στο ΕΣΚΤ οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που εισχωρούν στην ευρωζώνη. Ακόμα η ΕΚΤ εποπτεύει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τέλος, καθορίζει τα επιτόκια με τα οποία δανείζει τις εμπορικές τράπεζες στην Ευρωζώνη.¹⁸

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και το Ευρωσύστημα. Η ΕΚΤ συνεργάζεται με τις κεντρικές τράπεζες όλων των χωρών της ΕΕ. Μαζί αποτελούν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Το ΕΣΚΤ δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα όπως η ΕΚΤ οπότε δεν αποτελεί κατά κύριο λόγο όργανο της.¹⁹ Διευθύνεται από τα ίδια όργανα λήψης αποφάσεων με αυτά της ΕΚΤ. Το Ευρωσύστημα αποτελείται μόνο από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ευρωζώνης.

Το καθήκον του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Επίσης σχεδιάζει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Ένωσης. Ακόμα έχει στα καθήκοντα του την καταπολέμηση του πληθωρισμού και όχι να επηρεάζει τις οικονομικές δραστηριότητες.

Από τις χρηματοοικονομικές διατάξεις προκύπτει ότι το ΕΣΚΤ ευθύνεται για τις ενέργειες που αφορούν την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος των κεντρικών τραπεζών, την κατανομή των καθαρών κερδών και ζημιών της ΕΚΤ καθώς και

18. Ιστότοπος: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.1.1.htm

19. Χρ. Γκόρτσος(2014) : «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» σελ 335

την δημοσίευση και τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών λογαριασμών της ΕΚΤ και των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ. Το νομισματικό εισόδημα κατανέμεται στο τέλος του κάθε οικονομικού έτους μεταξύ των κεντρικών τραπεζών κάθε κράτους μέλους.

Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή αποτελείται έως έξι μέλη, από τα οποία το 1/3 διορίζεται από τα κράτη μέλη, 1/3 από την Επιτροπή και 1/3 από την ΕΚΤ. Έχει τα ίδια καθήκοντα με εκείνα της Νομισματικής Επιτροπής με την διαφορά ότι πλέον η ενημέρωση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τις εξελίξεις που αφορούν την νομισματική κατάσταση είναι αρμοδιότητα της ΕΚΤ.

Το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων (Ecofin) στο οποίο ανήκουν οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών της ΕΕ λαμβάνει αποφάσεις για τη συναλλαγματική πολιτική, με στόχο την σταθερότητα των τιμών.

Η Ευρωομάδα ασχολείται με όλα τα θέματα που αφορούν την ομαλή λειτουργία της ευρωζώνης και της ΟΝΕ. Συμμετέχουν εκπρόσωποι της Επιτροπής αλλά και της ΕΚΤ όπου χρειαστεί.²⁰

2.2. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελεί το εκλεγμένο κοινοβουλευτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκλέγεται κάθε πέντε χρόνια με εκλογές που διεξάγονται την ίδια περίοδο στα κράτη μέλη.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από την πλευρά της νομοθεσίας είναι να δημιουργεί κανόνες, να τροποποιεί άρθρα του καταστατικού της ΕΚΤ καθώς και να θεσπίζει αναγκαία μέτρα. Γίνονται ακόμα συζητήσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για ζητήματα που αφορούν ρυθμίσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες,

20. Ιστότοπος: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_4.1.1.htm

την εισαγωγή κερμάτων ευρώ από τα κράτη μέλη, διορισμό του προέδρου και αντιπροέδρου αλλά και των άλλων μελών της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ, τροποποιήσεις του τρόπου ψηφοφορίας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ και τέλος τροποποιήσεις ορισμένων άρθρων του καταστατικού της ΕΚΤ.

Τα ελεγκτικά καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εστιάζονται κυρίως στην άσκηση του δημοκρατικού ελέγχου πάνω στις ενέργειες των οργάνων της κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ακόμα έχει την αρμοδιότητα να αποφασίζει για την νομισματική πολιτική με έλεγχο που διεξάγεται σε δημοκρατικά πλαίσια. Όλα αυτά αποφασίζονται κάτω διαβουλεύσεις ώστε να βγεί ένα καλό αποτέλεσμα.

2.3. Εθνικές κεντρικές τράπεζες

Οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που χρησιμοποιούν ως νόμισμα το ευρώ είναι νομικά πρόσωπα και αποτελούν μέρος του ΕΣΚΤ. Δέχονται οδηγίες και πρέπει να κινούνται σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΚΤ. Δεν έχουν αυτόνομη πολιτική στην άσκηση νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, αλλά οι ενέργειες τους περιορίζονται στην κοινή ευρωπαϊκή πολιτική.²¹

Η εποπτεία που πραγματοποιείται από την ΕΚΤ στα πιστωτικά ιδρύματα ασκείται από την ΕΚΤ στο πλαίσιο του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού SSM (Single Supervisory Mechanism).

Στο διοικητικό αλλά και στο γενικό συμβούλιο της ΕΚΤ οι εθνικές τράπεζες εκπροσωπούνται από τον διοικητή που έχουν επιλέξει στην διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Επίσης τα μέλη των διοικήσεων των εθνικών κεντρικών τραπεζών έχουν την δυνατότητα να διοριστούν σαν μέλη της Εκτελεστικής

21 Χρ. Γκόρτσος(2014) : «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» σελ 175

Επιτροπής της ΕΚΤ με την προϋπόθεση να παραιτηθούν από την θέση τους στην εθνική κεντρική τράπεζα.

2.3.1. Συνέπειες σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες οφείλουν να εκτελούν τα μέτρα που τους ορίζει η ΕΚΤ. Αν μια εθνική κεντρική τράπεζα δεν τηρεί τις υποχρεώσεις της τότε η ΕΚΤ ορίζει μια συγκεκριμένη προθεσμία συμμόρφωσης καθώς επίσης της δίνει την ευκαιρία να υποβάλει την παραίτηση της. Αν όμως δεν συμμορφωθεί μέσα στα πλαίσια της προθεσμίας που της έχει δοθεί τότε η ΕΚΤ έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο της ΕΕ όπου είναι υπεύθυνο για την επίλυση της διαφοράς.²²

2.3.2. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες στο θεσμικό σύστημα της ΕΕ

Σύμφωνα με το καταστατικό, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες και ειδικότερα εκείνες που έχουν ως νόμισμα το ευρώ έχουν καθιερώσει την ανεξαρτησία τους ως μέλη του ΕΣΚΤ όσο αναφορά το θεσμικό, οικονομικό και λειτουργικό πλαίσιο τους. Επίσης υπάρχει ανεξαρτησία και για τα πρόσωπα που είναι μέλη και συμβάλουν στην λήψη αποφάσεων της ΕΚΤ.

Η θεσμική ανεξαρτησία είναι αναγκαία για την διασφάλιση των συνθηκών στην νομισματική πολιτική μιας εθνικής κεντρικής τράπεζας ώστε να μην επηρεάζεται από την εκτελεστική εξουσία.

Η οικονομική ανεξαρτησία είναι απαραίτητη για την αυτονομία των κινήσεων της κεντρικής τράπεζας στις απαιτήσεις του δημόσιου προϋπολογισμού.

Η προσωπική ανεξαρτησία για την λήψη αποφάσεων των μελών με την δική τους θέληση

22 Χρ. Γκόρτσος(2014): «Εισαγωγή ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» σελ 176

Και η λειτουργική για να εξασφαλίσει τα μέσα που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των καθηκόντων της.

Για τον λόγο αυτόν καθιερώθηκε η αρχή της λογοδοσίας της ΕΚΤ έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επίσης καθιερώθηκε η δημοσίευση και ο έλεγχος των χρηματοοικονομικών λογαριασμών του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Τέλος οριοθετήθηκε ο δικαστικός έλεγχος των παραλείψεων αλλά και των πράξεων της ΕΚΤ από το δικαστήριο της ΕΕ.

Η διασφάλιση της ανεξαρτησίας είναι απαραίτητη στον τομέα της νομισματικής πολιτικής για την επίτευξη της σταθερότητας των τιμών.²³

2.3.3. Οικονομικός και δικαστικός έλεγχος της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών

Οι χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών ελέγχονται από εξωτερικούς αλλά και ανεξάρτητους ελεγχτές τους οποίους εγκρίνει το συμβούλιο. Εξετάζουν όλα τα βιβλία και τους λογαριασμούς της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών και πληροφορούνται για όλες τις συναλλαγές τους αλλά και τις ενέργειες τους.

Ο δικαστικός έλεγχος των κινήσεων της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών ρυθμίζεται σύμφωνα με το καταστατικό. Αποφασίστηκε ότι οι πράξεις και οι παραλείψεις της ΕΚΤ ελέγχονται από το Δικαστήριο της ΕΕ σύμφωνα με τους όρους της ΣΛΕΕ (Συνθήκη λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).²⁴

23 Χρ. Γκόρτσος(2014): «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» σελ 184

24 Χρ. Γκόρτσος(2014): «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» σελ 198

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

3.1. Οικονομική πολιτική

Η οικονομική πολιτική που οραματίζονται στην ΕΕ βασίζεται κυρίως στον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των μελών κρατών. Όμως στοχεύει επίσης στην εσωτερική αγορά και την ανοιχτή αγορά με ελεύθερο ανταγωνισμό. Επιπρόσθετα δίνει μεγάλη έμφαση στον καθορισμό κοινών στόχων.

Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική σύμφωνα με τους στόχους που έχει η ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό πίστευαν ότι θα κρατήσουν την νομισματική ένωση σε υψηλό επίπεδο. Όμως με την κρίση να χτυπάει την πόρτα σε αρκετές χώρες από το 2008 και μετά έπρεπε να λάβουν μέτρα καταπολέμησης της κρίσης αυτής. Έτσι δημιούργησαν τον ευρωπαϊκό μηχανισμό χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Εντούτοις προτάθηκαν νέες νομοθετικές διατάξεις για πιο ολοκληρωμένα και αυστηρά μέτρα.

Η εσωτερική αγορά είναι βασικό κομμάτι για την οικονομική σύγκλιση. Η αντιμετώπιση της κρίσης που εμφανίστηκε απαιτούσε μεγαλύτερη ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς. Έτσι αποφασίστηκε να υπάρχει ένα σχέδιο βασισμένο στην αγορά με περιορισμό στις πολιτικές και κοινωνικές παρεμβάσεις.

Σημαντικός παράγοντας στην λειτουργία των κρατών μελών και της ΕΕ είναι η άσκηση δράσης στα πλαίσια της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό. Η αρχή της οικονομίας αυτής είναι πολύ σημαντική για την νομισματική και συναλλαγματική πολιτική.²⁵

Τέλος, βασικό στοιχείο στην σύγκλιση των οικονομιών των κρατών μελών είναι ο καθορισμός κοινών στόχων. Οι κοινοί στόχοι συντάσσονται από το Συμβούλιο. Ακόμα γίνεται μια

25 Α.Πλιάκος(2012): «Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» σελ 44

αξιολόγηση των οικονομικών εξελίξεων σε κάθε κράτος μέλος και αν προκύπτει κάποιος κίνδυνος που ενδέχεται να επηρεάσει την λειτουργία της ONE το Συμβούλιο παίρνει πρωτοβουλία και προτείνει λύσεις.

3.1.1. Η έννοια του Ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός χρειάζεται την ελεύθερη λειτουργία της αγοράς καθώς και τους νόμους της ζήτησης και της προσφοράς. Ο ανταγωνισμός στον νόμο της προσφοράς έχει μεγάλες πιθανότητες να φέρει θετικά αποτελέσματα που διαπιστώνονται από την οικονομική αλλά και κοινωνική πρόοδο. Το εγχείρημα αυτό αξίζει ιδιαίτερη σημασία καθώς η έννοια της οικονομικής αποτελεσματικότητας περιέχει την άριστη κατανομή των αγαθών μεταξύ των φορέων αλλά και την σωστή χρήση των συντελεστών παραγωγής. Πολλές φορές δημιουργούνται προβλήματα λόγω ακατάλληλων συνθηκών ελεύθερης λειτουργίας της αγοράς. Με αποτέλεσμα να υπάρχει παρέμβαση και δημιουργία πολιτικών μέτρων για τον ανταγωνισμό. Επομένως προκύπτει ότι η οικονομική πολιτική επιδιώκει τις παρεμβάσεις δηλαδή τις εξαιρέσεις στην αρχή της οικονομίας της αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό. Η ελεύθερη επιλογή τιμών αποτελεί βασικό σημείο στην πολιτική του ελεύθερου ανταγωνισμού. Άρα η διατήρηση των τιμών είναι μια εξαίρεση στην ελεύθερη λειτουργία των αγορών.

Ο ελεύθερος ανταγωνισμός δεν αποσκοπεί στο σύνολο των στόχων της ONE. Τέλος, έδωσαν μεγάλη σημασία στην κοινωνική διάσταση της Ένωσης.²⁶

3.2. Νομισματική πολιτική

Η νομισματική πολιτική αποτελείται από την ενιαία άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής, με βασικό σκοπό την σταθερότητα των τιμών.

26 Α.Πλιάκος(2012): «Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» σελ 46

Το δικαίωμα έκδοσης τραπεζογραμματίων στο πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής στην Ένωση έχει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ποσότητα των τραπεζογραμματίων πρέπει να είναι όσο επιτρέπει την σταθερότητα των τιμών. Η Ένωση δεν έχει καμία ευθύνη για τις αποφάσεις των εθνικών κυβερνήσεων που αναλαμβάνουν. Επίσης η ΕΚΤ δεν δίνει πιστωτικές διευκολύνσεις στις εθνικές κυβερνήσεις.

3.3. Αρχές της ΟΝΕ

Οι κατευθύνσεις που έχει η οικονομική νομισματική ένωση στους τομείς της νομισματικής και οικονομικής πολιτικής είναι οι σταθερές τιμές, καλές νομισματικές συνθήκες, υγιή δημόσια οικονομικά και σταθερό ισοζύγιο πληρωμών.

Όλες αυτές οι δράσεις αλληλεπιδρούν με κάποια καθήκοντα που συνδέονται με αυτές. Οι σταθερές τιμές συνδέονται με τους κινδύνους που μπορεί να επιφέρει ο πληθωρισμός. Η υγιή δημόσια οικονομία εκφράζεται με την εφαρμογή της αποφυγής των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ακόμα για να έχουμε καλές νομισματικές συνθήκες, θα πρέπει να προωθήτε η ανάπτυξη και να διατηρείτε το επίπεδο των τιμών σταθερό από την νομισματική πολιτική. Τέλος το σταθερό ισοζύγιο πληρωμών συνδέεται με της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.²⁷

3.4. Εξωτερική δράση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στην αρχή της ύπαρξης της είχε ως κύριο σκοπό την συνεργασία στον οικονομικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό θα διασφάλιζε την ειρήνη μεταξύ των κρατών καθώς και την ελευθερία. Επίσης είχε επαφή και με τις χώρες εκτός της Ένωσης ώστε να τους στηρίζουν στην προσπάθεια που κάνουν. Όμως η εξέλιξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, οδήγησε στην επίτευξη των στόχων της αλλά και στην προσθήκη νέων ιδεών όπου δεν στηρίζονται αποκλειστικά στα οικονομικά κριτήρια.

27 Α.Πλιάκος(2012): «Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» σελ 49

Με την συνθήκη του Μάαστριχτ η Ευρωπαϊκή Ένωση πέρασε σε μια νέα εποχή. Σε αυτή την νέα εποχή η Ε.Ε δεν όριζε μόνο τους πολιτικούς στόχους αλλά και τους τρόπους επίτευξής τους. Έτσι, η Ε.Ε έχει κοινή εξωτερική πολιτική, κοινή άμυνα καθώς και πολιτική ασφάλεια. Η μετάβαση στην νέα εποχή της Ε.Ε όπου οι χώρες μεταξύ τους έχουν σχέσεις συνεργασίας είχε ως στόχο και την προσθήκη του κοινού νομίσματος καθώς και την έμφαση σε κοινωνικά θέματα αλλά και την πολιτική ενδυνάμωση.

Ο σκοπός της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές που την διέπουν είναι η ανάπτυξη και η εμβάθυνση των όρων δημοκρατίας, κράτους δικαίου, της οικουμενικότητας, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της αλληλεγγύης και της ελευθερίας. Ο σκοπός αυτός πρόκειται για τον πιο σημαντικό στόχο της Ένωσης. Χρειάζεται την στήριξη και την προώθηση όλων των χωρών με κοινές πολιτικές ώστε να γίνει εξάλειψη όλων των αρνητικών στοιχείων που την απειλούν και να διασφαλιστεί η ειρήνη και ο σεβασμός. Αυτός ο σκοπός αποτελεί μέρος της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Πλέον οι εξωτερικές δράσεις της Ένωσης συνεχίζονται προς όλους τους τομείς των διεθνών σχέσεων, αφού αποτελούν το κλειδί για την επιτυχημένη ευρωπαϊκή ολοκλήρωση αλλά και για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας.²⁸

28. Α.Πλιάκος(2012): «Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» σελ 51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

4.1. Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Η Ελλάδα ξεκίνησε τις επαφές της σχετικά με την ένταξη της στην ΕΟΚ το 1959, όπου έκανε και την σχετική αίτηση. Η αίτηση μετά από 2 χρόνια εγκρίθηκε με αποτέλεσμα να κάνουμε το πρώτο βήμα της συνεργασίας με την ΕΟΚ. Όμως τα πράγματα άλλαξαν μετά την ξαφνική επιβολή στρατιωτικής δικτατορίας το 1967. Η συμφωνία έπαψε να είναι σε ισχύ όλα τα χρόνια της δικτατορίας. Το 1974 που τερματίστηκε η δικτατορία ήρθε νέα δημοκρατική κυβέρνηση όπου έκανε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να ξανά ενεργοποιηθεί η ευρωπαϊκή συμφωνία. Ο στόχος όμως της νεοσύστατης κυβέρνησης με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή ήταν η ένταξη της Ελλάδας ως πλήρους μέλους στην ΕΟΚ. Το 1975 έγινε η αίτηση για την ένταξη μας ως πλήρους μέλους. Μετά από χρόνια διαπραγμάτευσης και ομιλιών της κυβέρνησης με τους ηγέτες των άλλων ευρωπαϊκών χωρών η πλήρης ένταξη συμφωνήθηκε το 1981. Η καθυστέρηση οφειλόταν στην έλλειψη εμπιστοσύνης στα οικονομικά ζητήματα της χώρας. Οι λόγοι ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ ήταν κυρίως για θέματα ασφάλειας αλλά και οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.²⁹

4.2. Η Πορεία της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Η Ελλάδα ξεκίνησε την πορεία της στην Ευρώπη με αισιοδοξία για τα αποτελέσματα τα οποία θα μπορούσε να πετύχει από την συλλογική προσπάθεια όλων των ευρωπαϊκών χωρών σε όλα τα επίπεδα. Ο κόσμος στήριζε την προσπάθεια αυτή, γιατί πίστευε ότι η Ελλάδα μέσα στην Ευρώπη θα είναι ασφαλής από διάφορους κινδύνους που την απειλούσαν αλλά και επειδή είχε την ελπίδα ότι θα μπορέσει να γίνει οικονομικά ισχυρή. Με στόχο την

29.Ιστότοπος:<http://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stin-ee/i-poreia-tis-elladas-stin-europaiki-enosi.html>

οικονομική ανάπτυξη και σταθερότητα η Ελλάδα άρχισε την πορεία της στην ΟΝΕ.

Οι κινήσεις που θα επιδρούσαν θετικά στην Ελλάδα με την έναρξη της συμφωνίας με την οικονομική νομισματική ένωση ήταν:

- Η νομισματική σταθερότητα που προσφέρει η ΟΝΕ δίνει αρκετές ευκαιρίες για επενδύσεις.
- Με την αποδοχή του κοινού νομίσματος θα εξασφάλιζε την ρευστότητα για εξωτερικές συναλλαγές.
- Στις συναλλαγές η μείωση του κόστους θα μπορούσε να αυξήσει το εμπόριο καθώς και την παραγωγή.
- Με την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ θα γινόντουσαν οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις ώστε να αποκτήσει η οικονομία τους αναγκαίους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς .
- Τέλος, με την συνεργασία με τους θεσμούς η εκάστοτε κυβέρνηση θα είχε ευκολότερο έργο στον τομέα της νομισματικής πολιτικής καθώς η ευθύνη θα ήταν στους θεσμούς.³⁰

Αυτές οι επιδράσεις ήταν οι αναμενόμενες από την στιγμή που η Ελλάδα εισήλθε στο τρίτο στάδιο ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η Ελλάδα επωφελήθηκε από την ένταξη της στην ΟΝΕ από τις παρακάτω επιδράσεις:

- Την ρευστότητα για εξωτερικές συναλλαγές καθώς οι περισσότερες συναλλαγές γίνονται με νόμισμα το ευρώ. Με αυτόν τον τρόπο αυξήθηκαν οι εισαγωγές λόγω της αποφυγής της συναλλαγματικής στενότητας.
- Την αποφυγή του κόστους μετατροπής νομισμάτων στις συναλλαγές της με τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης με νόμισμα το ευρώ.

30. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 3
Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

- Την ελευθερία κίνησης κεφαλαίων προς κάθε χώρα. Έτσι είχαμε μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων και μείωση των επιτοκίων που δανειζόμασταν.

Τα έτη 2001-2007 η Ελλάδα είχε μια μικρή άνοδο σε κάποιους τομείς της οικονομίας και οι λόγοι που συνέβαλαν ήταν:

- Η αύξηση της ρευστότητας της οικονομίας από την ευκολία του τρόπου δανεισμού αλλά και του φθηνού δανεισμού.
- Τα υψηλά ελλείμματα του ελληνικού κράτους που βοήθησαν ώστε να αυξηθεί η δημόσια και ιδιωτική κατανάλωση.
- Σε αρκετούς κλάδους είδαμε την αύξηση της παραγωγής.
- Την απελευθέρωση των αγορών.
- Οι εγκαταστάσεις για τους ολυμπιακούς αγώνες που δημιουργήθηκαν.

Στο περιβάλλον της ένωσης ο ανταγωνισμός των οικονομιών είναι μεγάλος. Αν μια χώρα παρουσιάσει προβλήματα στην οικονομία της η ΟΝΕ δεν διαθέτει επαρκείς λύσεις για αντιμετώπιση. Η εισοδηματική και η διαρθρωτική πολιτική είναι μονόδρομος για την επίλυση των οικονομικών προβλημάτων.

Την περίοδο που η Ελλάδα εισήλθε στην ΟΝΕ η οικονομία της δεν ήταν στο κατάλληλο επίπεδο, με αποτέλεσμα να αποτελεί τόλμημα η ένταξη της.³¹

Η Ελλάδα με την ένταξη της στην ΟΝΕ απέτυχε σε αρκετούς τομείς όπως:

- Δεν υπήρχε η αναμενόμενη νομισματική σταθερότητα, σε σύγκριση και με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
- Δεν κατάφερε να ελκύσει ξένες επενδύσεις.

31. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 5
 Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
 Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

- Ο πληθωρισμός της Ελλάδας έφτασε να είναι ο μεγαλύτερος στην Ευρώπη με πολύ υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα οι τιμές να αυξηθούν.
- Η ανταγωνιστικότητα είχε μεγάλη πτώση με το πέρασμα των χρόνων.
- Η δημοσιονομική πολιτική απέτυχε. Τα δημοσιονομικά ελλείμματα της χώρας ήταν πάνω από το επιτρεπόμενο όριο του 3% ως προς το ΑΕΠ. Με αποτέλεσμα το δημόσιο χρέος να αυξάνεται.

Με την ένταξη της η Ελλάδα στην ΟΝΕ δεν κατάφερε να πετύχει τους στόχους που ήθελε. Ο σκοπός της δημοσιονομικής σταθερότητας δεν επιτεύχθηκε ποτέ και ήρθαν τα χειρότερα με την αύξηση των χρεών και την χρεοκοπία της χώρας. Οπότε αν μπορούμε να βγάλουμε ένα μικρό συμπέρασμα για την πορεία της Ελλάδας στην ΟΝΕ είναι σίγουρο ότι τα ωφέλη είναι λίγα σε σχέση με τις αποτυχίες της χώρας σε αρκετά κρίσιμα ζητήματα για την εξέλιξη και την σταθερότητα της όπως τα αναφέραμε παραπάνω. Ουσιαστικά η χώρα εντάχθηκε στην ΟΝΕ χωρίς να πληρεί τις προϋποθέσεις που ήταν απαραίτητες για την ομαλή συμπίεση με τις πιο ανταγωνιστικές οικονομίες στην Ευρώπη.³²

4.3. Η Ελληνική κρίση μέσα στα πλαίσια της ΟΝΕ

Από την στιγμή που ξεκίνησε η οικονομική κρίση στην Ελλάδα η ΟΝΕ προσπάθησε να βρεί λύσεις αντιμετώπισης. Οι λύσεις που πρότεινε η ΟΝΕ και που στην συνέχεια δέχθηκε η Ελλάδα ήταν όλες στα πλαίσια της πολιτικής λιτότητας και πολιτικής πειθαρχίας.

Ενα μεγάλο ερώτημα που δεν ξέρω αν θα απαντηθεί ποτέ είναι γιατί η ΟΝΕ δέχθηκε μια χώρα σαν την Ελλάδα που είχε μεγάλο ανταγωνιστικό πρόβλημα και χρέος που ξεπερνούσε κατά πολύ τα

32. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 6
 Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
 Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

ποσοστά του ΑΕΠ. Τα αποτελέσματα που θα έβγαιναν στην επιφάνεια με την πάροδο του χρόνου δεν θα μπορούσε να ήταν άλλα από την δινή κρίση που βρήκε την χώρα. Άρα αυτό που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι η ΟΝΕ έκανε μια λανθασμένη εξέταση των οικονομικών στοιχείων της Ελλάδας και δεν έκανε την ανάλυση που χρειαζόταν μια χώρα με πολλές προβληματικές πτυχές στην οικονομία της. Τέλος ένα ακόμα συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η ΟΝΕ δεν είχε σχεδιάσει ένα ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισης τυχόν οικονομικής κρίσης κάποιας χώρας.

Η κρίση που δημιουργήθηκε στην Ελλάδα την χρονιά 2008 αύξησε κατά πολύ το δημόσιο χρέος. Όσον αφορά την πραγματική οικονομία η κρίση δεν την επηρέασε σε μεγάλο βαθμό. Φυσικά και πριν το 2008 η Ελλάδα είχε τεράστιο δημόσιο χρέος σε σχέση με το ΑΕΠ, με εκτιμήσεις να υπολογίζουν στο 105%. Το 2009 η κρίση εκτοξεύτηκε με το δημόσιο χρέος να φτάνει 126,8% σε σχέση με τον ΑΕΠ. Η πολιτική ηγεσία στην Ελλάδα έκρινε ότι το καλύτερο για την χώρα θα ήταν ο δανεισμός ενός μεγάλου χρηματικού ποσού ανά τακτά χρονικά διαστήματα από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) ώστε να μπορέσουν να ξεχρεώσουν. Φυσικά η διαδικασία δανεισμού δεν ήταν καθόλου εύκολη καθώς η Ελλάδα έχασε την αξιοπιστία της, με αποτέλεσμα τα μέτρα της χρηματοδότησης να είναι αρκετά αυστηρά και επώδυνα για τον ελληνικό λαό. Οι χώρες της ΟΝΕ βλέποντας την εικόνα της κρίσης στην Ελλάδα αλλά και με τον φόβο ότι μπορεί να έρθει και η σειρά και άλλων μελών τους σχεδίασαν κάποια μέσα για αντιμετώπιση της κρίσης. Τα μέσα αυτά που δημιουργήθηκαν είναι ο ΕFSM και ΕFSF.³³ Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοπιστωτικής Σταθεροποίησης (ΕFSM) είναι ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, το οποίο αντλείται από κεφάλαια χρηματοπιστωτικών αγορών και

33. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 12
Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

εγκρίνεται από την Επιτροπή της Ε.Ε. Ως εγγύηση η Ε.Ε χρησιμοποιεί τον προϋπολογισμό της. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF) παρέχει χρηματοδότηση και οικονομική βοήθεια σε διάφορα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Ο μηχανισμός αυτός έχει την δυνατότητα να εκδώσει ομόλογα ή άλλα χρεόγραφα στην αγορά για να αυξήσει τα κεφάλαια που απαιτούνται για την παροχή δανείων προς χώρες της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Σκοπό έχει την διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ευρώπη.

Η Ελλάδα για την χρηματοοικονομική της σταθερότητα επέλεξε τον δρόμο του Μνημονίου ενός προγράμματος προσαρμογής. Αυτό το πρόγραμμα προσαρμογής εκτελείται υποχρεωτικά από την στιγμή που το επέλεξε μια χώρα, παρακολουθείται από τους αρμόδιους αν εκτελείτε σωστά και ελέγχεται για την εφαρμογή του μέσα στο χρονικό διάστημα που έχει συμφωνηθεί. Αν δεν το εφαρμόσει η χώρα μετά από την συμφωνία που έχει πραγματοποιηθεί θα σταματήσει η χορήγηση του δανείου. Τα επιτόκια από τα δανειζόμενα ποσά του ΔΝΤ είναι χαμηλότερα σε σχέση με τα υπόλοιπα της αγοράς.

Ένα ακόμα ερώτημα που μπορεί να προκύψει είναι γιατί εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα προσαρμογής στην Ελλάδα το οποίο δεν έχει αξιολογηθεί αν τα αποτελέσματα που θα επιφέρει είναι θετικά η αρνητικά.³⁴

4.4. Αποφάσεις για το μέλλον της Ελλάδας

Το μέλλον της Ελλάδας μέσα στην τροχιά της ΟΝΕ πλέον είναι αβέβαιο για πολλούς λόγους. Ένας από τους λόγους είναι η δυσφορία που υπάρχει σε κάποια κράτη μέλη της ΟΝΕ για την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στην χώρα μας. Οι χώρες που

34. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 14
Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

βλέπουν την Ελλάδα με μισό μάτι και είναι θετικές στην έξοδο της χώρας από την ΟΝΕ είναι κυρίως αυτές της βόρειας Ευρώπης. Η χώρα εκείνη που έχει όμως τον τελευταίο λόγο στα πολιτικά και οικονομικά δρώμενα της Ευρώπης είναι η Γερμανία. Η Γερμανία δεν έχει αποφασίσει αν θέλει την Ελλάδα εντός η εκτός Ευρώπης. Αυτό γιατί δεν ξέρει τι οικονομικός κίνδυνος για την ίδια αλλά και για τις υπόλοιπες χώρες της ΟΝΕ κρύβεται πίσω από το ενδεχόμενο αποπομπής της Ελλάδας από τον χώρο της ευρωζώνης. Οι απόψεις στο θέμα της παραμονής της Ελλάδας δίστανται. Η μια πλευρά πιστεύει ότι με την έξοδο της από την ΟΝΕ η κατάσταση στην οικονομία θα σταθεροποιηθεί. Ενώ η άλλη πλευρά πιστεύει ότι με την έξοδο της Ελλάδας από την ΟΝΕ θα επηρεαστούν οι οικονομίες και των άλλων ευρωπαϊκών χωρών με αποτέλεσμα να έχουμε μια γενική κρίση και το τέλος της ΟΝΕ. Η Ελλάδα δυστυχώς βρίσκεται σε δύσκολη κατάσταση και οι επιλογές της είναι ελάχιστες. Επίσης η επιλογή της έχει μεγάλη δόση ρίσκου είτε είναι η παραμονή της στην ΟΝΕ είτε είναι η έξοδος της από αυτή. Την κατάληξη της οποιας απόφασης δεν μπορούμε να την γνωρίζουμε από πριν καθώς εμπλέκονται πολλοί παράγοντες που μπορούν να την επηρεάσουν.³⁵

35. Άγγελος Κότιος(2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση» σελ 16
Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf
Ημερομηνία επίσκεψης 30/5/2016

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ελλάδα εισχώρησε στον χώρο της ΟΝΕ με την ελπίδα της σταθεροποίησης της οικονομίας της καθώς και την σταδιακή άνοδο της στον τομέα του ανταγωνισμού. Όλες τις οι ελπίδες έσβησαν καθώς περνούσε ο καιρός και τα αποτελέσματα έδειχναν σταδιακή αύξηση του δημόσιου χρέους της καθώς και μείωση του ανταγωνισμού σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες. Δυστυχώς η Ελλάδα δεν κατάφερε να προσεγγίσει τις επιθυμίες της. Όχι μόνο δεν τα κατάφερε αλλά με την είσοδο της στην ΟΝΕ μετά από τα γνωστά αποτελέσματα μπορούμε να πούμε ότι κατέρρευσε οικονομικά. Πολλές απόψεις θα ακουστούν για το τι έπρεπε να γίνει, για το αν θα έπρεπε να μπούμε στην ΟΝΕ η όχι αλλά όλα αυτά θα μείνουν θεωρείες. Το θέμα είναι ότι από εδώ και πέρα η Ελλάδα θα πρέπει να κάνει το καλύτερο δυνατό ώστε να αποφύγει τα χειρότερα που φαίνεται να έρχονται. Για το ερώτημα αν θα πρέπει να είναι εντός η εκτός η Ελλάδα από την ΟΝΕ η απάντηση είναι πολύ δύσκολη και θέλει μεγάλη ανάλυση. Κατά την άποψη μου σε τέτοια θέματα δεν θα πρέπει να κοιτάζουμε έναν παράγοντα αλλά πολλούς. Επίσης σε κάθε λύση υπάρχουν θετικά και αρνητικά. Το ρίσκο επίσης είναι μεγάλο. Η οικονομία δεν είναι μόνο αριθμοί και πράξεις είναι κάτι πολύ βαθύτερο. Ας ελπίσουμε σε κάτι καλύτερο για το μέλλον της χώρας μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ:

- 1) Γκόρτσος Χρήστος (2014) «Εισαγωγή στο δίκαιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ)
- 2) Μοσχοβίτη Αργυρώ (2005) «Οι θεσμικές μεταβολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης»
- 3) Πλιάκος Α.(2012): «Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

- 1) Δρ.Σωκ.Καπλανης.Δημ.Νανουση.Ευρωπαϊκή Ένωση μια νέα πραγματικότητα.
Ιστότοπος:<http://www.lib.teipat.gr/JeanMon/Papers/EΥΡΩΠΑΙΚΗ%20ΕΝΩΣΗ.pdf> , Ημερομηνία επίσκεψης: 30/5/2016
- 2) Κότιος Άγγελος (2011): «Η Ελλάδα, η ΟΝΕ και η Κρίση(Ερευνητική εργασία)»
Ιστότοπος:http://www.prd.uth.gr/uploads/discussion_papers/2011/uth-prd-dp-2011-01_gr.pdf , Ημερομηνία επίσκεψης: 30/5/2016

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ:

- 1) Η πορεία της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stin-ee/i-poreia-tis-elladas-stin-europaiki-enosi.html>
- 2) Η ιστορία της οικονομικής νομισματικής ένωσης:
http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.1.1.html
- 3) Οικονομική και νομισματική ένωση:
http://europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=83&s=1&e=10